



# TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ

THE FORESTERS' ASSOCIATION OF TURKEY

Yeşili görmeyen gözler, renk zevkından mahrumdur.



## 6831 SAYILI ORMAN KANUNU'NUN EK 16'NCI MADDESİ KALDIRILMALIDIR

Türkiye orman varlığı açısından fakir bir ülkedir. Anadolu coğrafyası çok eski tarihlerden beri büyük uygarlıklara ev sahipliği yapmış, bu nedenle ormanlar yoğun şekilde kullanılmış ve büyük ölçüde yok olmuş veya tahrip edilmiştir.

Türkiye'de ormanların korunması ve bilimsel yöntemlerle yönetimi konusunda akılcı adımlar Cumhuriyet dönemi ile birlikte atılmaya başlanmış, 1937 yılında çıkarılan 3116 Sayılı Orman Kanunu bu açıdan dönüm noktası olmuştur. Ne var ki, çok partili rejime geçişten sonra siyasi çıkar hesaplarının konusu olan ormanlar 1980'li yıllardan itibaren de ekonomik çıkar hesaplarının konusu olmaya başlamıştır.

1980'li yıllarda 6831 Sayılı Orman Kanunu'nun sık sık değiştirilmesi olgusu 2000'li yıllarda daha hızlı bir şekilde yaşanmış, yapılan yasa değişikliklerinin çok büyük çoğunluğu ormanların aleyhine olmuştur.

2018 yılında Orman Kanunu'na konulan Ek 16'ncı madde söz konusu yasa değişikliklerinin en önemlilerinden biridir. Bu değişikliklerle, illegal yollarla işgal edilmiş orman alanları orman sınırları dışına çıkarılarak işgalcilerin ödüllendirilmesi olanaklı hale getirildiği gibi henüz işgal edilmemiş orman alanlarının da yerleşim alanına dönüştürülmesi amacıyla orman sınırları dışına çıkarılmasının önü açılmıştır. Daha yalın ifadeyle Ek 16'ncı madde ormana "Sen artık orman değilsin." deme yetkisini yaratmış ve bu yetkiyi tek bir kişiye, Cumhurbaşkanına vermiştir.

1970'li yıllarda, önce o zamanki 1961 Anayasası'nın 131'inci, sonra da Orman Kanunu'nun 2'nci maddesi değiştirilerek uygulanmaya başlanan 2b ile 700 bin hektara yakın ormanını kaybeden Türkiye Ek 16 ile yeni bir 2b tehlikesi yaşamaktadır. Bugüne kadar Ek 16 ile orman sınırları dışına çıkarılan orman alanı miktarı 3 bin 500 hektara yaklaşmıştır. Ancak, Ek 16 ile ilgili herhangi bir yasal zaman sınırının olmaması ve son zamanlarda sıklaşan Ek 16 kararları dikkate alındığında, bu miktarın gelecekte çok daha yüksek bir düzeye ulaşacağı tahmin edilmektedir.

Türkiye'nin dört bir yanında adeta Ek 16 başvuru acenteleri oluşmaya, orman bölge müdürlüklerine Ek 16 ile orman sınırları dışına çıkarılması talep edilen orman alanları için dilekçeler yağmaya başlamıştır. Gereksiz yere yaratılan bu kaotik durum 'altına hücum' gibi bir rant savaşına dönüşmüş ve kaybeden her zaman olduğu gibi orman, doğa ve halk olmuştur.

Son olarak 31 Ağustos 2024 tarihli Resmi Gazetede yeni bir Cumhurbaşkanlığı Kararı yayımlanarak İzmir Bayraklı'da bazı orman alanları orman sınırları dışına çıkarılmıştır. Bu karar daha iyi anlayabilmek için bir miktar geçmişe dönmemiz gerekmektedir.

2020 yılında yayımlanan bir Cumhurbaşkanlığı Kararı ile İzmir Bayraklı'da yaklaşık 375 hektarlık bir orman alanı orman sınırları dışına çıkarılmıştı. 2020 yılında orman sınırları dışına çıkarılan bu alanlar, daha önceden üzerinde orman örtüsü olmayan ve bu nedenle büyük ölçüde erozyonun yaşandığı alanlardı. 1995 yılında yaşanan büyük sel felaketi de bu alanların orman örtüsüne sahip olmamasıyla ilişkiliydi. Bu nedenle, söz konusu alanlar bin bir emekle ormana dönüştürüldü. 2020 yılındaki orman sınırı dışına çıkarma kararının gerekçesi ise İzmir depremi



nedeniyle ortaya çıkan konut ihtiyacını karşılamaktı. Oysa bilimsel çalışmalar İzmir'de binlerce boş konutun olduğunu ortaya koyuyordu. Rant hırsı bilimi yendi ve söz konusu alanlar TOKİ'ye verildi. Orman yok edilerek üzerine binlerce konut inşa edildi.

TMMOB bu karara karşı; “alanın Laka Deresi havzası içinde kaldığı, 1995 yılında bu havzadan gelen sel nedeniyle İzmir’de birçok vatandaşımızın hayatını kaybettiği, bu felaket nedeniyle bu havzada yüzeysel akışın bertaraf edilmesi amacıyla çalışmalara başlanarak 1.326 hektarlık hazine arazisinin OGM’ye tahsis edildiği ve orman rejimi içine alındığı, bu sayede sahada erozyon kontrolü ve ağaçlandırma yapıldığı ve sel felaketlerinin önüne geçildiği, sahanın yeniden yapılaşmaya açılmasının daha önce yaşanana benzer şekilde yeni felaketlerin önünü açacağı, amenajman planında verimli orman durumunda olduğu, bu haliyle orman sınırları dışına çıkarılabilecek alan olarak kabul edilemeyeceği, sahanın orman sınırları dışına çıkarılmasının yeşil alan bakımından sınırlı olanaklara sahip İzmir kenti için hayati önemde bir kayba neden olacağı” gerekçesiyle dava açtı ve Danıştay 13.10.2023 tarihinde yapılan işlemin iptaline kararı verdi.

31 Ağustos 2024 tarihli Cumhurbaşkanlığı kararı ile orman sınırları dışına çıkarılan alan Danıştay'ın iptal ettiği 2020 tarihli karardaki alanla birebir aynı. Yani, yargının iptal ettiği karar göz ardı edilerek aynı alanlarla ilgili ikinci bir karar alındı.

Hatırlanacağı gibi, kısa bir süre önce İzmir'de büyük bir yangın çıktı ve söz konusu kararlara konu alanın bir kısmı da bu yangında yandı. Son Cumhurbaşkanlığı Kararı ile orman sınırları dışına çıkarılan 375 hektarlık orman alanının yaklaşık 90 hektarı bu yangında zarar görmüş orman alanıdır.

Anayasa'nın 169'uncu maddesine göre;

"Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz."

Yani, son yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı yargı kararlarına uymamakla kalmıyor, aynı zamanda en üst düzey hukuk normu olan Anayasa hükümlerine de uymuyor.

Türkiye'nin bir metrekare daha ormanını kaybetmeye tahammülü bulunmamaktadır. İklim krizi ve biyolojik çeşitlilik kayıpları ile karakterize olan böyle bir çağda, gıda ve su krizinin ayak seslerinin zaten hissedildiği coğrafyamızda ormanlar aleyhine olan her gelişme telafisi mümkün olmayan ekolojik ve sosyal yaralara dönüşecektir.

Türkiye Ormancılar Derneği, var oluş amacı doğrultusunda ormanın ve geniş halk kesimlerinin yanındadır. 100 yıllık köklü bir kurum olan Derneğimiz ormana zarar veren her unsurun halka zarar vereceğinin bilinciyle, pek çok farklı gelişmeyi olduğu gibi Ek 16 konusunu da kaygıyla takip etmekte; Ek 16'nın Orman Kanunu'ndan bir an önce kaldırılmasını ve bugüne kadar bu madde doğrultusunda gerçekleşen orman sınırları dışına çıkarma uygulamalarının iptal edilmesini talep etmektedir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur,

03.09.2024

Türkiye Ormancılar Derneği Yönetim Kurulu